Ч. 190 (14.439). Львів, вівторок 25. серпня 1936. Poustowa oprata oplacona ryczaltem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Бої українського селянства і робітництва з червоною армією.

ОДЕСА, 24. 8. Нім. Інформац. Бюро. Як пишуть тутешні часописи, юрба виголоднілих робітників і селян напала у Полтаві на військові магазини і розграбила всі припаси харчів. Коли на відсіч прийшло військо, дійшло до справжнього бою, у якому вбито 23-ох робітників і селян, ранено коло 50-ох.

До заворушень дійшло також біля Конотопу, де військо зареквірувало всі харчеві припаси.

„Смерть комуністичної партії“ заповідає Троцький.

ОСЛЬО, 24. 8. ПАТ. Михайло Томський, що був у звязках з організацією троцькістів, відібрав собі життя. Він належав до ветеранів революції, колись був головою союзу профес. спілок.

На вістку про самогубство Томського Троцький заявив представникам преси: „Томський був одною з найвизначніших постатей, які видав пролетаріят за останніх 30 літ. Його смерть та московський процес мають велике політичне значіння: є це смерть цілої большевицької партії, її традицій та програми.

Вся фльота перейшла до повстанців.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. „Матен“ подає непотверджену вістку з Біяріц, немовби всі морські одиниці, які дотепер ще стояли до диспозиції мадридського уряду, перейшли на сторону повстанців

Повстанці бомбардували Мадрид.

СЕВІЛЛЯ, 24. 8. ПАТ. Ескадра повстанчих літаків сильно збомбардувала ті дільниці Мадриду, де є касарні людової міліції та два летунські майдани. Гангари знищені, частина літаків також. Райд повстанчих літаків викликав чималу паніку.

НЕВДАЧА ЧЕРВОНИХ ПІД КОРДОВОЮ.

БУРҐОС, 24. 8. ПАТ. Кватира генерала Франко повідомляє, що повстанчі літаки здесяткували бомбами червоні частини, які атакували Кордову.

БОЇ НА МАЙОРЦІ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. Як подає „Ель Соціялїста“, червоні війська зробили наступ у напрямі Манакор Серберес і Сан Серберес; повстанці потерпіли помітні втрати і залишили чимало харчів та муніції.

Франція заборонює постачати паливо, але лише повстанцям.

РАБАТ, 24. 8. ПАТ. Резидент французького Марока заборонив вивозити до еспанського Марока самоходи, газоліну, бензину та інше паливо для моторів.

ЧЕРВОНІ МІЖ СОБОЮ.

ЛІЛЬ, 24. 8. ПАТ. У промові на вічну ґенер. секретар ґенер. конфедерації праці Жуо заявив м. ін.: „Свідомий робітник не може бути невтральний до боротьби, що йде в Еспанії. Француський уряд повинен дуже обережно перешкодити, щоб фашизм не викликав безпримірної різні в Европі та на цілому світі. Ми, громадяни світової демократії, не можемо бути байдужі до того, що діється за Піринеями. Підтримуючи мадридський уряд, боремося за мир, якому кінець положилаб перемога ґен. Франко. Будемо боротись за мир, за свободу і за людську гідність. Це боротьба дня з ніччю. Еспанській республиці запевнимо співпрацю наших сердець, умів та всього, що маємо до диспозиції.

ВИВЛАСНЮЮТЬ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. Інститут рільної реформи обняв багато земельних посілостей, що разом мають 24.500 гектарів поверхні.

ПОД СТЄНКУ.

АНДЕ, 24. 8. ПАТ. В Мадриді розстріляли начального редактора щоденника „АБЦ“ та голову мадридського союза журналістів Альфонса Санта Марія; того самого дня розстріляли відомого актора Ривеллеса.

ГЛАС ВОПІЮЩОГО В ПУСТИНІ.

МАДРИД, 24. 8. ПАТ. „Ель Соціялїста“ містить відозву до членів лівиці, взиваючи їх стримагися від насильств, зокрема вязнів і закладників

Червоний кружляк забрав британський корабель.

ҐІБРАЛЬТАР, 24. 8. Райтер. Еспанський воєнний корабель затримав на повному морі британський корабель „Хібер Зеріон“, що курсує між Ґібральтаром і Мароком. Ходять чутки, що еспанці забрали його до Маляги. Брит. влада вислала кружляк „Ренголз“, щоб відшукав „Хібер Зеріона“.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Як стверджує адміралїція, еспанці затримали корабель „Хібер Зеріон“ у віддалі 10 миль від Мелілї. За ним шукає кружляк „Ренголз“ і два контрторпедовці.

АНҐЛІЯ ПРОТЕСТУЄ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Британський контрторпедовець стрінув еспанський кружляк „Міґуель де Сервантес“; його капітан запротестував проти затримання „Хібер Зеріона“, капітан „Сервантеса“ перепросив

АЛЕ СТРИМУЄТЬСЯ ВІД СИЛЬНІШИХ ПОТЯГНЕНЬ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Хоча стверджено, що до інциденту між „Сервантесом“ і „Хірелем Зеріоном“ дійшло у віддалі 10 миль від Мелілї, отже поза есп. територіяльними водами, Анґлія рішена не кидати лінії, устійненої з Францією. Вона обмежиться до енерґічного протесту, щоб не шкодити переговорам і не давати іншим державам претексту до інтервенції. Анґлія заявила республиканській морській владі, що не толеруватиме на майбутнє подібних випадків

Монстр-процес у Москві.

Великий сензаційний судовий процес 16 опозиціоністів з Каменевим і Зіновієвим на чолі, що від кількох днів відбувається перед Найвищим Військовим Трибуналом у Москві, відслонює надзвичайно яскраво внутрішній розклад комунізму в СССР.

Вже самі призвища головних підсудних говорять про себе: Зіновієв-Апфельбаум, колишній голова Комінтерну за часів Леніна, мав тоді величезний вплив і був диктатором у своїй сфері, кермуючи революційною пропаґандою в цілому світі. Не дармо називали його тоді „жидівським царем“, маючи на увазі величезний апарат, ущерть переповнений жидами, що стояв на його послуги, та його необмежену владу.

Каменєв-Розенфельд, другий підсудний, всесильний заступник голови ради народніх комісарів СССР, грав одну з перших скрипок у партії і в червоному уряді. Колишній премієр СССР Смірнов, один з трьох не жидів серед 16 підсудних героїв московського процесу. Врешті один з чільніших теоретиків комунізму Тер-Ваґаніян, який у своїм часі створив спеціяльну, таку актуальну тепер теорію всесоюзної культури і всесоюзного народу, як противагу розвиткові неросійських народів СССР.

Решта підсудних це все визначні відповідальні члени комуністичної партії і вищі урядовці державного апарату СССР, а над ними всіми 16 в салі процесу тяжить тінь Бронштайна-Троцького, одного з головних творців сов. держави, цього революційного жида-мандрівника.

Одначе 16 підсудних опозиціоністів не вичерпують всіх тих, що в ненависті до Сталіна і панівного режиму зєднались у боротьбі за спадщину Леніна. В гарячій атмосфері процесу падають все нові призвища видатних діячів комуністичної партії. Адже саме в другому дні процесу ніби вияснилося, що опозиційний бльок троцькістів і зіновієвців провадив переговори з правими опозиціоністами, а то з колишнім головою уряду СССР Риковим, що тепер займає становище наркома пошти і телеграфу, з колишнім головою президії професійних спілок Томським, з теперішнім шефом редакції „Ізвестій“ Бухаріним. Вороже коло опозиції ріжних напрямків мало оточити з усіх боків Сталіна. До опозиційного бльоку належав також колишній амбасадор в Льондоні, Сокольніков-Бриліянт, визначний фінансовий діяч в СССР і К. Собельзон-Радек, передовик „Ізвестій“, референт закордонної політики у політ-бюрі компартії.

Опозиційний бльок поширив свою діяльність також на Україну і Кавказькі Республики. На Україні опозиціоністи використовували націоналістичні тенденції і в такий спосіб старалися поширити базу опозиційного руху.

Щойно тепер зясовується роля Юрка Коцюбинського, що його арештували, як лідера опози-

ційного бльоку на Україні. Про дальшу його ролю нічого не відомо. Одначе московська радіостанція ім. Комінтерну в день початку процесу, себто 19. ц. м., подала звістку, що Юрко Коцюбинський стояв на чолі опозиційного бльоку на Україні і поставив собі за завдання „відірвати Україну від СССР". Годі перевірити правдивість цього твердження московського спікера. Однак певне те, що Юрко Коцюбинський арештований і що або його розстріляли, як і Шумського, або він десь чекає на процес, який йому виточать.

Специяльно жваву акцію провадив опозиційний бльок на Кавказі і то саме на батьківщині Сталіна, у Грузії.

У Тифлісі арештували цілу групу визначних комуністів на чолі з Тумановим. У Вірменії до опозиції належав секретар ЦК партії, Хаджян, який був звязаний з вірменським революційним комітетом у Парижі. Він покінчив самогубством перед місяцем. Треба зазначити, що Хаджян був найближчим співробітником „знаменитого" Лаврентія Берії, Сталінського намісника на Кавказі, щось як Постишев на Україні.

З цього побіжного перегляду головних персонажів опозиції видно, що розмір внутрішньої боротьби в СССР значно ширший, ніж можна було припускати на підставі скупих звісток, які час до часу надходили зза глухого муру червоної держави.

Трудно також сподіватися, що московський процес відіграє ролю епільогу цієї внутрішньої боротьби.

Якіж були заміри опозиціоністів?

З дотеперішнього ходу процесу плян опозиції нібн полягав на тім, щоби творити боєві терористичні групи у найважливіших пунктах СССР і організувати за їх допомогою атентати на Сталіна, Ворошилова, Кагановича, Орджонікідзе в Москві, на Постишева і Косіора в Києві, на Кірова у Ленінграді. Опозиціоністи були тої думки, що лише шляхом терористичної акції можна виграти боротьбу за владу. Цієї самої думки був і Троцький. Так бодай твердить акт обвинувачення, який цитує у витягах листи Троцького до його людей в СССР. Троцький, який перебуває у Норвегії, що правда заперечує всьому.

Найцікавіша риса зізнань всіх підсудних, не виключаючи Зінов'єва і Каменєва, що головним мотивом опозиції була ненависть до Сталіна і змагання захопити владу над 160 міліоновою державою. Плян акції не вдався нібн тому, що намічений замаховець на Сталіна Богдан, який мав виступити як перший, покінчив самогубством, отже перший замах виконано на Кірова, це не привело до сподіваної констернації і паніки в краіні і дало можливість владі опанувати ситуацію і викрити опозиційний бльок.

Нема ніяких даних про політично-суспільну платформу опозиції, тому троцькісти і зінов'євці могли легко договоритися з правими опозиціоністами, які теж ненавиділи Сталіна. А той факт, що опозиційний рух поширився на цілу низку партійних організацій, свідчить про глибокий внутрішній розклад комунізму в СССР.

Московський процес без сумніву матиме велике значіння у внутрішньому житті СССР, може навіть викличе інші небезпечні ферменти. Досить пригадати, що опозиційний бльок зумів найти дорогу до червоної армії. Про це свідчить плян атентату на „маршала" Ворошилова. Мав його виконати командант бригади („комбриг") Шміт. Отже в боротьбі проти Сталіна беруть також участь старшини червоної армії.

Московський трибунал оголосив уже присуд у цій сензаційній справі, засуджуючи всіх 16-ох на кару смерти. Після цього відбудеться серія подібних процесів у Києві, Тифлісі, Баку та інших містах СССР.

Процеси ці, очевидна річ, не усунуть розкладу і внутрішньої боротьби серед верхів компартії.

Московський процес є тільки сигналом, що заповідає поглиблення цієї боротьби, яка охоплює все ширші і ширші маси, в якій бере вже участь навіть червона армія.

Без огляду на те, чи ввесь процес це тільки зручна театральна інсценізація, вирежисерована для зведення внутрішніх порахунків, чи факти, про які там мова, правдиві, — все одно нинішній московський процес виявляє перед цілим світом, що могучість червоного царства оперта на таких самих глиняних ногах, на яких спиралася нібн незломна могучість російського білого царства.

Московський процес лиху рекляму робить Совітам на міжнароднім ринку. Він дає чудові аргументи всім тим, які твердили і твердять, що час скінчити з тією гнилою великодержавою, яка має претенсії панувати над цілим світом.

Спектатор.

СЕЛО І СЕРЦЕ ОДПОЧИНЕ...

(З листа селюха)

Так небагато пишуть у нас про життя сіл. Дописи говорять звичайно про театр. вистави чи збори у читальні „Просвіти", часом про кооперативу чи кружок „Сільського Господаря" — тай тільки. А тимчасом життя сільської спільноти куди повніше, ширше, реагує на всі прояви, що діються серед нас, а то й у далекому світі.

А хочете, щоб написати Вам направду про село та його гаразди? Написати так, як воно направду зблизька виглядає? Це важко, але може кілька відомостей заступить опис настроїв села.

От кілька вісток з такого далекого кутка на границі жовківського і сокальського повіту. У світі йде завзята боротьба між комуною й націоналізмом. Читають люди в читальні про Еспанію, про Сов. Союз, про комуністичні затії у світі. А недовго чекати, вже відгуки тих затій і в нас. Ось у ночі з 10. на 11. серпня добулися невідомі вломники до церкви в Сільці Белзькім, розкрутили все довкруги, вийняли Найсв. Дари, вкинули їх, порозкручували чаші і взяли... тільки маленьку ложочку до Причастія. Виразне оповідане підозріння, що ложечка потрібна святотатникам тільки на доказ, що „робота" зроблена.

А ось від сусідських сіл знову відомість, що в селі Купичволя сталося те саме: святотаський напад на церкву — і нічого не взяли! Знову хтось, що нічого не бере, а профанує святощі. З якого середовища вийшли злочинці, кому потрібні такі бешкети — це ясна справа.

А там знову цікавий прояв: в містечку Мостах Великих приїхав один з наших театрів та ставить песу „На Соловки". Перед виставою підходять висланники комунарів з протестом проти песи, яка їх „ображає"! І це в ясний день! Комуна починає наступ! Очевидно, що не зважають на погрози, представлення відбулося, а десь там комусь обірвалося по плечах.

Прийшли хлопці зі свята на Підлисю (аж звідси йшли туди!) зі сумною новиною, що комунарі счинили свіжий бешкет. І то серед тисячів народу. Всі чують, що загроза велика, а її противставляється резолюції і бліді статті, які читають ті, що мало вміють доцільно протиставитись навалі.

Пішли наші хлопці на Св. Спаса на празник до села Двірці за Мостами. День горячий, аж серце радується — чомуж не піти. Пішли теж зі сусідніх сіл. А там трапилася пригода. Жив собі у Двірцях комунар Михайло Білецький, півінтелігент, а в останньому часі торговець деревом, що чимало зашкодив нашій національній роботі. І ось на сам празник увійшли до його дому молоді люди (так кажуть інші) та вбили його і не забравши нічого — зникли. Було це коло полудня, а народу в селі кілька тисяч. Прийшли наші хлопці вечором домів, ішли гуртами, співали, бож і нічого не прочували. А тут у селі сотня поліції з Мостів, а по інших селах теж. Ревізії, арешти, плач батьків, лемент на селі. Повели 22-ох від нас, а багато хлопців зі сусідніх сіл...

І знову наше село спокійне назверх. Спокійне, бо так видається. Але яке воно внутрі, яке воно живе, яке зболіле і чуле! Як широко йде відгомін усіх подій по наших душах, по людських серцях. І гартується наше село, міцніє, свідомішає.

Ідуть вечором з поля хлопці й дівчата. Гуторять. Цікаво про що, чи не люба розмовонька у літній вечір? А хлопчина з граблями на плечах рівним голосом розказує: „...аж по Волгу і Каспійське Море буде, чи розумієте, що це буде за держава?..." І никнуть голоси у вечірній тиші.

Таке наше село. Яке воно інакше від того, що було колись, яке воно далеке від розмріяної романтики, що ховається кудись у міські мури під крила фейлетоністів. Яке воно мусить бути тверде і загартоване, щоби гідно стояти при національнім прапорі! І працює воно, те наше село... але про це хіба знаєте досить...

Терапонт.

Совітська хроніка.

РОЗВАЛ НА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ.

В останньому часі тон органу комісаріяту комунікації „Гудка" дуже змінився. Ентузіястичні статті і заяви зникають, а їх місце заняли тривожні вісти про поважні виломи у плянах перевозів, ремонту вагонів, льокомотив і погіршення дисципліни на совітських залізницях. „Гудок" з 12. серпня переповнений т. зв. „самокритикою", зміст якої вказує на поважну небезпеку. Комісар комунікації Каганович вислав специяльні вказівки до начальників 11-ох залізниць, в яких вказує на недопускальні недостачі і домагається їх ліквідації у найближчому часі. Ці недостачі зводяться до того, що на залізницях, між якими є теж залізничий шлях ім. Дзержинського (колишня Московсько-Курська залізниця) ігнорують зовсім розклад їзди, передержують тисячі порожніх вагонів, які потрібні сусіднім залізницям і не виконують пляну навантаження. Крім того на тих залізницях зростає число катастроф, нищення вагонів і льокомотив. Одночасно залізничники виправдуються недостачею вантажу, введенням вуглевого палива замість нафтового, до якого льокомотиви не надаються і знищенням льокомотив. Ясно теж, що „Гудок" не признає слушности залізничникам і шукає дійсної причини в недостачі дисципліни і в „вигасанні енергії".

Далі „Гудок" нарікає, що більшість фабрик не переводить ремонту вагонів і льокомотив. Директори фабрик жалуються на недостачу металю, приладдя, низьку кваліфікацію робітників, які ушкоджують машини, і низьку дисципліну праці. Вистане згадати, що в кузні фабрики „Пролетар" 33 прц. робітників взагалі не приходить до праці. (РО).

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В СССР. — ЦВИНТАРИЩЕ МАШИН.

„Соціялістическій Вестнік" у Парижі помістив дві кореспонденції з СССР. В одній кореспондент з Москви обговорює враження, яке викликало проголошення проекту нової конституції і підкреслює зріст політичного терору. Пересічні комуністи, не втаємничені в політику центрального комітету партії губляться у здогадах: „Де буде робітнича кляса? Де диктатура пролетаріяту" і т. п. В останньому часі переведено масові арештування т. зв. троцькістів. Політичних засланців, яких речинець кінчиться, **арештують знову і висилають до інших місцевостей.**

Друга кореспонденція — це враження чужинця робітника, який по кільканадцяти роках покинув СССР. Автор працював на Сибірі і в Середущій Азії. Робітник чужинець рішуче заявляє, що в інших державах тварина краще живе, ніж російські робітники по 17 роках революції по різних „будовах" СССР. Так званих вільних робітників заманюють обіцянками підчас вербункової акції. Далі автор оповідає про переживання кількох тисяч „вільних" робітників (договір на два роки) в околиці озера Балхаш у Казакстані до будови „Прібалхашстрой". Там цілі родини місяць були без даху над головою, без ліжок, одіння, а дотого ще голодували і не мали води до пиття. Подорож 450 км. тягнулася 12 днів. Смерть якогось члена рідні (смертність буває дуже велика) буває правдивою трагедією, бо не можна дістати домовини і 2—3 дні треба ждати на коня, щоб відвезти тіло на цвинтар, віддалений 15 км. Робітники чужинці бажають якнайшвидше покинути кордони СССР, але їх не звільняють і автоматично продовжують договори на два роки. Більшість робітників, це засланці, яких положення дійсно жахливе. Засланців приводять під сторожею

чекістів і поліційних псів. Вони виконують найтяжчі праці і дістають за те лише 800 грамів чорного хліба; більше нічого. Над ними нелюдяно знущаються.

Середуща Азія і Казакстан — це правдиве „цвинтарище машин". Найдорожчі закордонні машини лежать ушкоджені під голим небом. У звязку зі стахановщиною норми праці підвищено трикратно, зате заробітна платня залишилася по старому, а навіть обнижено її. (РО).

КОМБАЙНИ ПРИПІЗНЮЮТЬ ЗБІР ЗБІЖЖА.

„Соціялістіческое Земледеліе" з 17. серпня ц. р. помістило кореспонденцію з Омської округи, де жнива почалися з великим припізненням. До 10. серпня звезено збіжжа тричі менше, ніж минулого року. В поодиноких районах, де почали більше енергійно переводити збір збіжжа, комбайни не грають ніякої ролі. Цей стан не завжди можна пояснити саботажем колхозників. Ось в Омськім районі ніодна машинотракторна стація не виконала ремонту комбайнів і тому машини по виїзді на поле псуються. „Ізвестія" теж алярмують, що в Татарії комбайни припізнили збір збіжжа. „Соц. Земледеліе" у довшій статті подає висліди ревізії у двох машино-тракторних стаціях Челябінського району. Устійнено, що робітники цих стацій не діставали платні вже від половини 1935 р., лише дрібні зачети і то хлібом, мясом та паливом. Гроші на платні прогайновано. Стації не мають ніяких запасів плинного палива до машин і довжні десятки тисяч рублів колхозам, нафтовим трестам та іншим господарським установам, з якими співпрацюють. (РО).

ЛЯНСЕТ НЕ ВИТРИМУЄ НАВІТЬ ДВОХ ОПЕРАЦІЙ.

Проф. Гірголов, „заслужений науковий діяч" вислав до „Ізвестій" листа з пропозицією, щоби комісаріят охорони здоровля обняв варстати, які виробляють хірургічне приладдя, бо цей комісаріят — на думку професора — спеціяльно зацікавлений в їх добрій якости і кількости. Дотепер хірургічне приладдя виробляли варстати фабрик комісаріяту тяжкого промислу, який мабуть легковажить цю ділянку як бездохідну. „Ізвестія" пригадують уступ промови комісаря охорони здоровля Камінського, який ствердив, що дотепер у СССР не вміють виробити лянсета, який витримав би дві операції. (РО).

НАВІТЬ ДОБРИХ КРІСЕЛ НЕ ВМІЮТЬ ЗРОБИТИ.

„Правда" з 13. серпня ц. р. помістила статтю, в якій стверджує, що ніодно крісло, що його виробляє фабрика крісел „Віденське крісло", не надається до вжитку. „Правда" подає на доказ факт, що один з московських клюбів закупив у цій фабриці крісла і одного вечора поломилося аж 200 крісел. Тому фабрика розпихає тепер свої вироби на провінцію. Після того скандального факту „Правда" з 17. серпня оголосила постанову московського комітету партії, який рішив замкнути цю фабрику, перемінити назву і висловити нагану головним керманичам совітської фабрики. (РО).

Ширіть наш часопис!

З нашої шкільної мізерії.

ПОГЛЯД НА СПРАВУ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ШКОЛІ.

З кругів середньошкільного учительства одержуємо цю статтю, яка обговорює нашу мізерію у ділянці шкільних підручників, що її слід якнайскорше усунути. — **Ред.**

Видавнича справа книжок для молоді й школи та забезпека шкіл у шкільні підручники представляється тепер просто катастрофально. Коротко: **Теперішня школа** всіх ступнів і типів **не має** цілком ні 1) **шкільних підручників,** достосованих до стану науки, методики навчання, виховних цілей і психольогічних дослідів над молоддю, ні 2) **допомічних видань** (словники, атляси, задачники, збірки матеріялів), ні 3) доцільної, добірної **лектури.**

У подрібному розгляді ці **недостачі** ось такі:

1. **Народні школи.**

В українській мові є тільки підручники релігії (не для всіх кляс), української мови і для нижчих кляс підручники рахунків перекладені з польської мови.

Підручники релігії не задовольняють, бо повинні бути для кожної кляси осібні книжечки, отже для кляс II—VII., що обіймалиб увесь матеріял навчання даної кляси в цікавій і легкій формі, багато ілюстровані. Аджеж для великої більшости молоді наука релігії закінчиться на тому, чого навчиться, що пізнає у народній школі.

В продажі є:

1) о. С. Біленький: Біблійні образки для II. р. науки — 1923 — накл. автора.

2) о. Рудович: Ісус серце дітей — 1924 — для I. і II. кл. — Держ. Вид. шк. кн.

3) о. Рудович: Біблійний Катехизм — 1925/26 — для III. і IV. ступня — Держ. Вид. шк. кн.

4) о. Юстин Гірняк: Коротка біблія — Станиславів, 1931 — (для станислав. дієцезії).

5) о. Юстин Гірняк: Малий Катехизм хр.-кат. релігії — Станиславів, 1933 — (для станислав. дієцезії).

6) о. Ярослав Левицький: Історія старого і нового завіта — Р. Шк. 1933 — (2 частини для V. кл. — Заборонене Кураторією!).

7) о. Л. Лужницький: Мала літургіка — для V. кл. — Держ. Вид. шк. кн.

8) о. Гузар: Історія церкви — для VII. кл. — передвоєнне видання вичерпане.

Усі ці підручники не відповідають новим програмам (зладжені для давньої школи) і в порівнанні з польськими виглядають некорисно.

Всі підручники інші для всенародньої школи видані Державним Видавництвом шкільних книжок, а саме:

2. **Українська мова:**

Буквар, укладу кількох людей під проводом б. начальника Виділу Квецінського задоволяє назагал, хоч у порівнанні з польськими виданнями менше цікавий і методично остався позаду.

Читанки для кляс II—IV. — уложив пок. віз. Матіїв, ілюстрував арт. Курилас.

Теперішні видання це перерібки Квецінського при помочі Крушельницького і В. Калиновича: III. кл. 4 вид. 1931., IV. кл. 5 вид. 1932. В порівнанні з польськими читанками мізерні і змістом і формою. Багато польського державно-виховного матеріялу Для вищих кляс народніх шкіл нема осібних підручників. Їх заступають (невживаними в середн. школі) підручниками давньої гімназії I. і II. кл. „На провесні життя" А. Крушельницького (ч. I. з 1931., ч. II. з 1929 р.). **Мова** й правопис дуже добрі, добір творів з уваги на літературну стійність добрий, але і тематично і виховно і з уваги на психіку й умовий розвій діти твори недостосовані до потреб народньої школи. В останньому виданні книжки „На провесні життя" для II. кл. доволі сильні відголоски радянофільства й совітських відносин.

Та як-не-як, це найкращі ще й найцікавіші підручники, але вживають їх тільки **деякі українські школи**; більшість держ. і приватних українських і польських шкіл уживають у V—VII. кл. (у польських школах в VI—VII. кл.) окремої читанки, укладу пок. Матієва, що під кожним оглядом **недоцільна**. перш-за-все мовою й тематикою. Майже незвязана з сучасним життям і його проблемами, надто історично-літературна. А що найгірше — читанки нудні. Порівнання з цікавими модерно виданими читанками польської мови не витримує.

Всі ці книжки зложені ще для давньої школи, австрійського типу. Для нової школи зладив б. віз. і і дотеперішній референт українських книжок у Держ. Вид. шк. книжок К. Квецінський нові підручники (під наголовком „Юнак" чи „Юнацтво" — наголовок Кураторія відкинула) на спілку з А. Крушельницьким, що доставляв матеріяли відповідно до інструкцій Квецінського. Ви-

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ЕЛ. КА. 2

ПІДЛЮТЕ.

ПАН ДИРЕКТОР І ВСЯКІ НОВИНИ.

Підлюте має одну велику хибу — брак голосної реклями! Видко сама солідність підприємства у нас не вистачає, щоби вщерть заповнити живець лікуванцями на три місяці від 15. червня до 15. вересня. Тут навіть осінь буває звичайно чудова — тиха, соняшна, привітна. Маєстатична, вбрана в зелень ялиць, в ризах осіннього листя від ясного золота до темної бронзи. Чудовий вид! А холодні ночі. На них є рада — центральне огрівання лазничок і вілл.

Тамтого року приїхав був до Підлютого один з лікуванців, просто з Італії, яка вже явно приготовлялася до війни з Абісинією. Не диво, ця, що лікуванця просто засипали питанням: „Що чувати?"

Щоб оповісти щось „конкретного" з „високої" політики, лікуванець почав ось як: „Був я у Мусолінія, який хіба через помилку, замісць Україною, займається Абісинією. Підчас інтервю Мусоліні запитав мене: „Що чувати?" — а я відповів: „Не знаю, а що у вас чувати?" Слово по слові й Мусоліні запитав: „Чи є у вас хоч один гладкий українець?" Урадуваний тим, що можу дати позитивну відповідь, кажу: „Є! Знаю його особисто; він навіть називається Гладкий і є директором живця Підлюте". Це очевидно дуже врадувало Мусолінія, бо до того факту він привязав велику вагу — хто зна чи не так велику, як усі лікуванці привязують її до особи п. дир. Гладкого. Середнього росту, звинний, жилавий, завсіди в руху та всміхнений, витає він вас уже при моторі, який звичайно заїжджає просто до їдальні.

По добрім обіді гості все є ласкавіші як перед обідом.

— Просимо до їдальні, а потім усе наладнається — каже гладко директор. Сказавши це, віддає гостей в руки панни Марійки — матуристки, яка як уся наша молодь, не знає, що з матурою почати?!

Їдальня чистенька, живицею пахне, служба огрядна, ввічлива. Крізь вікно видно кухаря в білім фартуху, а можна й в чисту кухню заглянути крізь вікно і ствердити, що все вариться, печеться, смажеться на „М. С." з чотиролистною конюшиною. Милий вид, смашна страва, застава обіду.

По обіді починає директор урядувати.

— Пане директор! Я хочу мати кімнату фронтову з верандою у новій віллі!" — „Очевидно, очевидно" — відповідає п. директор. — Це зробимо в тих днях, бо там власне один гість має перепровадитися, а другий просив, щоб його перенести, а в кількох днях напевно опорожниться одна кімната, тимчасом може панство позволять що покажу вам кімнату у „паці" (вілля колись збудована для пластунів, звідки й дістала назву „паки") чи на Гандзюківці, а може на кілька днів у кедровій палаті?. — А гості йдуть за усміхом директора, який нервово гладить чуприну, оглядають кімнати і розтаборюються в них, бо цеж головний сезон — всі кімнати чистенькі, в усіх шумить Лімниця й пахне живиця.

— „Пане директор, просимо, наставте радіо!" — „Пане директор, просимо замкнути радіо, бо за голосно грає". П. директор отвирає радіо, потім замикає! Все так, як собі гості бажають. — „Пане директор, де весло від каюка?" — „Пане директор, нині купіль була трохи за горяча". — „Пане директор, коли будуть танці?" — „Пане директор, де є бриджові карти?" — „Пане директор, де є мотор, бо ми хочемо їхати на прогульку?" — „Пане директор, де є електрика?" — „Пане директор — а погода буде?" — „Пане директор — нам треба партнера до круглів!" — „Та я, щойно вечеряю (9.30 веч.)", — відповідає скромно й тихо п. директор. — „Ну, то скоро вечеряйте, і приходіть, бо ми вас записуємо на партнера". — Директор проглитає тоді вечеру як крокодиль.

— „Пане директор, а будуть на обід пструги?" — Пане директор, а в лісі так багато афин, а в піріжках їх нема!" Це питання залишається без відповіді, аж доки не минулися афини... бо директор, хоч багато вміє, ще не вміє ліпити пиріжків.

Це все робить або не робить той директор, який від пятої рано, цілий Божий день бігає й каже „Добрий день", „Цілую ручки", „Моє поважання", „Гаразд", „Честь" й полагоджує десятки справ, які несе зі собою день у живці. І ця велика машина йде гладко. Колиж скажемо, що всього того добра, разом з директором можна мати за 5—6 зол., то можемо дивитись на Підлюте, як на свої гордощі.

Наше громадянство щораз більше відвідує Підлюте так само, як Черче. Недурно лікуванці Підлютого закінчивши лікування, з жалем покидають живець зі словом: — „Пане директор! Але на другий рік, то запезервуйте мені вже в

(їдаючи на Радянщину, — А. Крушельницький оставив свої матеріяли і пляни проф. В. Калиновичеві, що став його спадкоємцем та інтенсивно працював для Держ. Вид. у спілці з п. Квєцінським. У вересні 1934 заносилось на те, що п. В. Калинович обійме постійно реферат у Держ. Видавництві. Отримані від А. Крушельницького і В. Калиновича матеріяли порядкував п. Квєцінський і насичував формовані книжки польським державно-виховним духом.

Можна припускати, що з уваги на мову й літературну вартість — ці книжки відповідалиб цілі, але дещо сумнівів викликувати мусить їх граматика та ідеольогія, бо впорядчики покоригували з польським матеріялом і в немешій мірі сучасними радянськими шкільними підручниками і виданнями. — Рукописи готові і здається, зрецензовані, та не видані тому, що **нема досі** офіціяльної програми української мови і взагалі програми українських шкіл.

Підручника „Науки про мову", себто ані Граматичних Вправ (яких тепер виключно вживається) ні нормативної граматики української мови в нар. школі **нема!** Коцовського-Огоновського „Методична граматика" і перестаріла і вичерпана. Граматичні вправи О. Поповича недостосовані до нових програм — вичерпані (крім II. ч.). Рідна Школа задумувала перевидати без сутних змін останню частину (для V. і VI. кл.), хоч ця книжка недостосована до теперішніх вимог, щоб тим чином запобігти скандальній недостачі підручника граматики в народній школі і т. і. Але закинула цю думку, лякаючись дефіциту. Для народніх шкіл зладив на замовлення Держ. Вид. граматику д-р К. Кисілевський, і вона перейшла всі рецензійні митарства; її юриманети врешті до цільною, але видання застрягло за недостачею програми навчання.

Отже коротко: Ні одного доброго шкільного підручника, а цілком їх нема для вищих кляс і для науки про мову. Її й не вчать і до вступного іспиту до гімназії приходять учні жахливо неприготовані, особливо в ділянці граматики (найгірше — на жаль — із шкіл „Рідної Школи" і з польських шкіл. Звичайно українїст оцінює при іспиті знання української мови на основі відповідей в польській мові, що здебільша стоять на висоті вимог.

3. **Підручників рахунків** для нижчих кляс нової школи **цілком нема!!** Вживається підручників ще давньої школи і... ніхто їх тепер не вживає! — В продажі є:

для кл. I. — видання 1930.
„ „ II. — „ 1932.
„ „ III. — „ 1931.
„ „ IV. — „ 1931.
„ „ V. — Руссецький і Заржецький (переклад).

Для VI. і VII. кл. підручника математики нема!

4. Усі **інші підручники** — географії, природописних наук, фізики й хемії, математики і ін. виключно **польські.** Навіть для приватних шкіл чи для неофіційного вжитку нема доцільно зладженого підручника „Історії України", бо д-ра І. Крипякевича за сконденсований, д-ра Б. Барвінського — науково сухий. Щойно останнє видання „Історії України" вид. Просвіти — проф. Омеляна Терлецького і географія Мирона Дольницького українських земель у Польщі (земель східньої України ця книжка не бере під увагу), виповнюють дещо цю болючу прогалину. Конче потрібна географія всієї України для учнів вищих кляс народньої школи.

Так виглядає справа шкільних книжок у народній школі. Як-же вона представляється у середніх школах?

Німецькі жиди не еміґрують до Палестини.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Як виказує британська статистика, в 1935 р. виеміґрувало до Палестини разом 61.854 жидів; з того з Польщі 27.854, а з Німеччини лише 8.630, себто всього 13 прц. Ці цифри заперечують розповсюднену опінію, немовби німецькі жиди масово втікали до Палестини.

Нарада людовців у Варшаві.

Виступ проти Вітоса і за ґенеральним інспектором збройних сил ґен. Ридзом-Сьміґлим.

В неділю відбувся у Варшаві зїзд діячів „людовців" з колишнього Стронництва Хлопського і Визволеня з центральних і східних воєвідств. На зїзд приїхало понад 300 делегатів. Предсідник, кол. пос. Валерон відкрив зїзд і гостро критикував дотеперішню політичну діяльність Стронництва Людового, згадав про ролю ген. Ридза-Сьміґлого в житті Польщі і заявив, що селянські маси повинні обєднатися біля його особи. По промовах і дискусії присутні приняли заяву такого змісту, що біля ген. Ридза-Сьміґлого повинен обєднатися ввесь польський нарід. У резолюції виступається проти Вітоса та інших провідників Стронництва Людового підкреслюючи, що Вітос ніколи не був ні не буде провідником селян. Пополудні ген. Ридз-Сьміґли приняв на авдієнції президію цього зїзду.

Слова „українець" не прогнано з проповіди!

Дістаємо такого листа:

Високоповажаний Пане Редакторе!

В числі 180. „Діла" зі середи 12. серпня 1936. р. на 6. сторінці появилася нотатка п. В. Н—вича про місію в Підлісневі. Тому, що в згаданій нотатці є деякі невірні твердження, що ображують і мене, місцевого пароха, і Отців Місіонарів, дозволяю собі переслати на руки Пана Редактора ось таке спростування:

1) Неправдою є, наче би Отці Місіонарі проганяли або навіть свідомо обминали слово „українець" у своїх проповідях, зате правдою є, що вони не раз і не два того слова у своїх місійних проповідях уживають і його з великим ентузіязмом голосно виголошують, розуміється тоді, коли треба.

2) Неправдою є, начеб Отці Місіонарі навчали гуцулів, що нашої батьківщини нема на землі, бо вона „мовляв, є в небі", зате правдою є що Отці Місіонарі викладають народові знане твердження св. ап. Павла, що людина не має постійного пристановища на цім світі, але є тільки мандрівником, що прямує до своєї вічної батьківщини в небі.

3) Неправдою є, начеб у Підлісневі міцно поширилась секта суботників і начеб з цього приводу відбувалась Місія, а зате правдою є, що за Підлісневі є всього-навсього двох суботників, а то: Іван Петращук, син Петра і Никола Мотрук, син Дмитра, які собі до помочі спровадили зі Стрия якогось маґістра прав Міськевича, та що вони ніякого впливу на місцевих людей не мають, а Місія відбувалась тільки на те, щоби розбудити серед людей духа віри і любов до правдивої Церкви, а не на те, щоби рятувати якусь грізну ситуацію, бо такої ситуації тут зовсім не було.

Микуличин, дня 17. VIII. 1936. р.

о. Луців, парох.

•

Від Редакції: Поміщуючи в приємністю листа о. пароха Луціва, приміщуємо, що у замітці п. В. Н—вича була мова про місійну діяльність у Підлісневі з великим признанням і що висловлені там деякі уваги не повинні ніяк ображувати о. пароха й оо. місіонарів. Доброзичлива критика прилюдних виступів приносить завжди користь, навіть коли деякі моменти перерискравлює.

Шкільна амнестія в Австрії.

ВІДЕНЬ. 26. 8. ПАТ. Міністер освіти оголосив амнестію на всі політичні провини учнів ліцеїв та студентів; вони могтимуть знову вписатися до шкіл.

16 присудів смерти.

Кінець московського процесу.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Вчора в ночі військова колеґія найвищого суду СССР засудила Зінов'єва, Каменева і 14-ох інших підсудних на розстріл.

*

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ПРОЦЕС.

Якщо акт обвинувачення правдивий — пише п. Отмар-Берсон у „Газеті Польскій" у статті п. н. „Троцьківсько-зінов'євська змова" „то він є актом самообвинувачення Г.П.У. і військової колеґії найвищого суду СССР." Чому?

„Бо підчас двох процесів по вбивстві Кірова совітські слідчі і судові власти не викрили ніякого звязку між організаторами вбивства і Троцьким, а в мотивах присуду, яким засуджено Зінов'єва і Каменева на довголітню вязницю у процесі т. зв. „московського центру" (січень 1935 р.) сказано виразно, що „не устійнено фактів, які дали би змогу обвинувачувати членів „московського центру" за висловлення згоди або за якінебудь інші участь у справі вбивства Кірова". В ще більшу суперечність попадає вступна стаття „Правди", в якій між іншими читаємо: „Викрито звязок зінов'євців з закордонною контрреволюційною організацією Троцького і систематичний звязок з фашистівською німецькою охраною (Ґештапо)... Отже тут іде не про ідейний і політичний звязок з фашизмом, але про безпосередню, зорганізовану роботу троцькістів і зінов'євців враз з фашистівською поліцією, фашистівськими диверсантами і шпигунами".

Акт обвинувачення переповнений такими суперечностями. Одночасно большевицький уряд використав цей монстр-процес, щоб повести непереборчиву кампанію проти Німеччини, яка побіч трьох москалів, вірменина і 12-ох жидів „засіла" теж на лаві підсудних. Сталося це тому — читаємо далі в „Газеті Польскій":

„бо організатори процесу ніяк не могли признати, що теперішнє положення в СССР викликує глибоке невдоволення широких мас громадян, яким дійсно відібрано всяку можливість виявити свою думку — поза змовою, ну і т. зв. індивідуальним терором, що його осудили колись Совіти і Троцький, який назвав у норвеській пресі акт обвинувачення „найбільшою історичною брехнею совітської бюрократії". „Вкінці найважнішим проявом слід уважати виявлення факту організування опозиційних „ячейок" у червоній армії — як факт без прецеденсу у дотеперішній історії СССР. Дотепер ніколи не оголошували ніяких вісток про фермент у війську."

Тимчасом дійсним „соціяльним тлом" троцьківсько-зіновєвської опозиції є страшна ненависть селянства і все більше невдоволення розчарованого й обманеного робітництва до Сталіна з большевицьким урядом, але цього „прилюдний" московський процес не виявив. Про нього говорить лише в останньому слові під-

---

новій віллі кімнату фронтову з бальконом". А пан директор „сі кланяє" запевнює, що напевно так буде й щиро каже: „До милого побачення".

Новин має живець убрід, починаючи від кіоску над ставом, де задержується мотор. В кіоску новинкою є панна Меляся, матуристка, дитина нашого безробіття. Взялася до праці, щоби з чемністю інтеліґентної людини, продавати все, чого лиш душа лікуванця запрагне, від електричної ліхтарки до андрутика, переховувати склянки до пиття цілющих вод, важити „слабих" понад стокілевих пацієнтів і записувати їм вагу, приймати та роздавати почту й так трудитися цілий божий день. Ліворуч пишається ставок, твір повені з 1928 р., якого Лімниця прорвала кашицю під Лютою і пробила собі нове річище крізь живець — п. директора, який збудував гать на тім потоці і „зафундував" ставок. Оцей ставок вже має свою „фльоту" один новий каюк та один підводний човен, себто старий каюк, подіравлений, який втопився. Два береги живця сплів п. директор мостом, від чого той міст називається „мостом сплітох".

Напроти моста є само купелеве заведення. Це домена лікувального лікаря д-ра Кривокульського, а в купелевім заведенню новинка купіль боровини повної заліза, яку заведення копає на Остодорі. Не робить вона конкуренції сірковій боровині Черча, є тут теж газові купелі, є „лісові" купелі! Швабська видумка і тайна. До горячої на 44 і більше ступнів води ллється дзаграми чорного плину, і пускається крізь спеціяльний апарат згущене повітря або газ.

(Далі буде).

Смірнов, який „не бичував себе ні не опльовував“ своєї діяльности, як це робили всі інші підсудні, які признавалися до вини, мішаючи з болотом усю свою минувшину та складали чолобитню саме тому зненавидженому Сталінові, на якого організували атентат. **Зате Смірнов виразно заявив, що на шлях опозиції попхнуло його тяжке положення села, до якого довела колективізація.** Положення було таке, що йому здавалося, що цілий край котиться у пропасть.

Отже маємо тут — як пише у варшавському „Часі“ з 22. серпня ц. р. К. Прушинський в огляді преси — діло з двома річами:

„Або зрадою, ферментом, змовою і державним замахом у великім стилі. На його чолі стоять основники держави, їх ватаги вбивають від кількох років членів режіму, організують атентати на вождів держави й армії. Бо Троцький і Зінов'єв, це прізвища, які в історії революції мають більше значіння, ніж Сталін і Каганович. Або маємо тут до діла з великою провокацією, потребою державної провокації, бо вигнаний Троцький буде для Росії Сталіна небезпечений, якщо його сплюжать як агента Гітлера, як того, який насилає найманців на вожда армії. Але тоді треба сказати, що пролетарській, совітській Росії-Сталіна присвічує по давньому інж. Євно Азеф — найбільший провокатор.

—o—

Новий командант VI. Д. О. К. у Львові.

З Варшави приїхав до Львова ґен. Токажевський, новий командант VI. Д. О. К. у Львові. На стації привитали ґен. Токажевського командант дивізії ґен. Чума, шеф штабу і вищі старшини з Д. О. К. та команди міста. По звіті ґен. Токажевський відїхав до міста.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Абісинії залишаться крім тубильчих військ лише дивізія „Сабавдія“ і 5 дивізій „чорних сорочок“. Після покінчення війни вернулося до Італії 2 дивізії, 2 є в дорозі, 2 приготовлюються до повороту. Крім того стягають 2 дивізії з Лібії та частину залоги Додеканезу.

Англьо-египетський договір підпишуть в середу вранці у Льондоні.

Мадярський реґент Горті зложив приватну візиту канц. Гітлерові.

Іракійський міністр закорд. справ Нурі паша посередничить у палестинському конфлікті, завдяки йому звільнили 25-ох арабів з концентраційного табору. З подібним завданням приїде туди емір Фейсаль, син короля Неджду і Геджасу.

З орґанізаційного руху.

Політична нарада в Іванчанах, збаражського повіту.

Дня 9. серпня ц. р. відбулася політична нарада в Іванчанах, повіт Збараж. Простора саля читальні не могла помістити учасників з Іванчан, витаючи посла Василя Болюха і секретаря ПНК зі Зборова п. В. Черлявського. На провідника зборів попросив місцевого пароха о. М. Іванчука.

Реферат про міжнародне політичне положення та політичне положення українців взагалі і зокрема в Польщі виголосив пос. В. Болюх. У другій половині свого реферату обговорив пос. В. Болюх справу парцеляції і самоуправи, обговорив теж заходи Української Парляментарної Репрезентації у цих справах і в інших, найковечніших під теперішню хвилину для української нації. Орґанізаційний реферат виголосив секретар Повітового Народнього Комітету в Збаражі п. В. Черевків ський, вказуючи на вагу і значіння сильної орґанізації у теперішній мент, коли комуністи та їх спільники з „людового фронту“, соціялісти різної масти стараються деморалізувати наш нарід, щоб в майбутньому зробити нас погноєм своїх експериментів.

З черги вибрано місцеву партійну управу УНДО в складі: Коцай Григорій, Сагат Стефан і Кусий Василь з Іванчан та Бутрин Павло і Копачук Андрій с. Павла з Курник.

Вкінці довшу промову виголосив о. М. Іванчук, взиваючи присутніх, щоби не слухали підшептів ріжних ворожих нам чинників і таки своїх отаманчиків, як це було в часі виборчої акції, тимбільше, що про шкідливість і брехунство тих чинників мало вже нагоду нераз наше населення переконатися.

По рефератах і дискусії принято резолюції: 1) Збори висказують признання і повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність. 2) при парцеляції великої земельної власности домагаються допущення до купна ґрунтів *виключно* місцевого рільничого населення без ріжниці віроісповідання і народности, а то з причини великого зубожіння і густоти цього населення, 3) домагаються скасування збірних громад (волостей), як невідповідаючих нашим відносинам, які обтяжують фінансово і так зубожіле рільниче населення, 4) домагаються українських шкіл для українських дітей і молоді зокрема реактивування свого часу розвязаної ґімназії у Тернополі.

Після того провідник о. М. Іванчук короткою промовою замкнув збори, а присутні відспівали національний гимн.

Араби в повстанчих рядах.

КАЗАБЛЯНКА, 24. 8. ПАТ. Як повідомляють із Тетуану, повстанці ведуть енерґійне вербування серед арабського населення. Як кажуть, повстанці формують 2 піхотні бригади.

МАСОВІ ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬКА ЛІТАКАМИ.

КАЗАБЛЯНКА, 24. 8. ПАТ. Останніми днями повстанці перевозять літаками денно по 800 вояків з Марока до Еспанії. Літаки з транспортами причалюють в Альжесірасі або в Херев де ля Фронтера.

ПОВСТАНЧИЙ ЛІТАК НАД ТАНЖЕРОМ.

ТАНЖЕР, 24. 8. ПАТ. Від 3-ох днів повстанчі літаки відбувають постійні обсерваційні перелети над містом. Як кажуть, комітет міжнародньої контролі добачує у тому нарушення невтральности.

Повстанці спалили всі припаси нафти в Малязі.

ҐІБРАЛЬТАР, 24. 8. Райтер. Як стверджує командування британської фльоти, повстанчі летуни підпалили великі склади нафти у Малязі, що згоріли зовсім.

ЧЕРВОНІ ДЕҐРАДУЮТЬ УНАМУНА.

БАЙОН, 24. 8. ПАТ. Появився президентський декрет, що відбирає відомому письменникові Міґуелеві де Унамуно становище досмертного ректора університету в Салямапці.

УБИЛИ КАРДИНАЛА.

БУРҐОС, 24. 8. Авас. Комуністи убили в Барсельоні архиепископа Тарагони Відаля у Барраке. Був це одинокий еспанський кардинал. Дотепер втратило життя 6-ох есп. епископів.

Я. Л. САНСІОМ.

Терпеливий пацієнт.

— Прошу дуже, сюди! — Кімнатна дівчина пішла передом і відчинила перед Віктором скляні двері.

Він неприємно здивувався, коли побачив повну ждальню пацієнтів, що терпеливо ждали своєї черги. В першій хвилині мав охоту вийти, але вкінці рішився зайняти місце у вигіднім мягкім фотелі. Бо навіщо придасться нарікання? Прийти завтра? Адже завтра може бути ще більше пацієнтів у ждальні. Вкінці хотів якнайшвидше довідатись, чи йому треба нових окулярів чи ні.

Для певности взяв зі собою книжку до читання. Однак переконався, що в переповненій ждальні лікаря годі читати. Мимоволі блукав очима по своїх сусідах. Більшість творили тут жінки. З мужчин сидів тут тільки якийсь нервозний, молодий, мовчаливий мужчина і малий, незвичайно дбайливо, хоч убого, одягнений, старий чоловічок, який читав часопис. З його кишенів визирали різні ілюстровані журнали.

У дверях станув лікар. Перша пацієнтка зайшла до ординаційної кімнати. Всі відітхнули з полекшею. Кожний числив кілько є перед ним пацієнтів і скільки це займе ще часу. Віктор не завертав собі цим голови, бо був останній.

Між недужими існує тихе побратимство. Тому, що всі мусіли довго ждати, виявзалася зовсім звичайніська товариська ґутірка. Якась добродійка почала оповідати історію своєї недуги. Перед десяти роками штовхнув її хтось дощівником в очі і вона лікується від того часу аж по сьогоднішній день. Віктор не слухав її балакання.

Раптом всі затихли. Знову прийшла черга на наступного. Малий старий чоловічок глянув зпоза свого часопису. Показалось румяне лице й двоє добродушних, дитячих очей.

— Прошу дуже, ідіть спокійно попереду мене — сказав він сміливо до свого сусіда.

Загальна увага звернулась на нього. Всі почали вихвалювати його ввічливість. Щоби відвернути свою увагу, сховався знову засоромлений за плахту свого часопису.

*

Проминула довга, безконечна година. Залишилося вже тільки шість осіб. Пацієнти нетерпеливились чимраз дужче. Віктор знову почав змагатися з великою охотою вийти. Пацієнти не звертали вже уваги на добродушного старця і зникали один по одні́м у кімнаті лікаря.

— Пів до шестої — промовив вкінці мовчаливий добродій. — Ви підете сяк чи так, отже не гнівайтеся, що...

Сусідка-цокотуха намагалась його потішити, але він перебив їй:

— Ні, тепер я на черзі, а цей добродій піде семий — заявив він рішуче.

Наступила прикра мовчанка, а старець, що недавно зєднав собі симпатії присутніх, промовив:

— Якщо я не встигну за пів години до поїзду, мусітиму переночувати в місті.

Він сказав це спокійно, оттак собі... Але молодий мужчина вперся.

До розмови вмішалась знову їхня сусідка й запиталась старого не без жовчі:

— А не маєте іншого поїзду?

— Ні.

Відповідь викликала знову німу мовчанку. Але жінка не хотіла дати себе перемогти і завважила злобно:

— Егеж... вичікування не є дуже приємне... Коли хтось не має ніяких болів, тоді ще...

Молодий чоловік зрозумів її натяк. Він числив на признання інших і, щоби підчеркнути свої права, наблизився до дверей ординаційної кімнати.

— Ви дуже спішитесь?

— Так.

— Певно окуляри.

— Ні болі.

Він був дещо збентежений, але в тій хвилині відчинились двері і він увійшов з очевидною полекшею до ординаційної кімнати.

— Неотеса!... Сьогоднішня молодь... Слова енерґійної жінки стрінулись із загальною симпатією. Одначе старий чоловік мовчав, замкнений самий у собі.

Пацієнтів убувало. Вкінці Віктор залишився сам зі старцем.

— Справді мені дуже прикро... Ви прийшли перший, а тепер опинилися на передостаннім місці. Однак я не хочу використовувати вашої доброти, так як інші...

— Алеж не турбуйтеся цим і йдіть спокійно перший. Мені це не робить ріжниці!

Віктор поглянув счудований на особливого пацієнта. Він не носив окулярів і читав увесь час без них.

Старий замнявся хвилинку, а відтак сказав:

— Мені дуже приємно... Ви незвичайно симпатична людина і якщо не зрадите мене, розкажу вам дещо.

І не чекаючи моєї згоди, говорив далі:

— Бачите... Я стратив ціле своє майно і я є

Б О Ї.

Повстанці заняли Вілля Нуева деля Серена. Під Овіедо здесяткували кольону астурійських гірників. — Повстанці зовсім окружили Сан Себастіян; під Кордовою відбили атаку червоних з великими втратами. — Повстанчі літаки і кружляк сильно бомбардували околиці Сан Себастіяну.

„МОРАЛЬНЕ ЕМБАРГО“ НА ЗБРОЮ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН, 24. 8. ПАТ. Вчора загострено „моральне ембарго“ на вивіз зброї до Еспанії, забороняючи її вивозити всім кораблям компаній, що мають урядові субвенції. До іншої заборони уряд не має права.

ПІДСУМКИ

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Як обчислює „Анґріф“, перші 4 тижні війни в Еспанії коштували коло 400 міліонів золотих та життя 55.000 людей.

ХОЛЄРА НА ФРОНТІ.

БАРСЕЛЬОНА, 24. 8. ПАТ. На араґонському фронті вибухла холєра. Цей факт намагаються затримати в тайні.

ГОРЯЧКОВІ ПРИГОТУВАННЯ ДО НАСТУПУ НА МАДРИД.

ЛІССАБОНА, 24. 8. ПАТ. Радіостація в Ля Коруна потверджує, що команда повстанських військ робить горячкові приготування до остаточного нападу на Мадрид. Літаки повстанців бомбардували урядові склади муніції в околиці Ґвадарама. Ген. Моля переводить тепер перегляд відділів, які оперують у цьому районі. Від двох днів радіостація у Мадриді поширює відозву міністра війни такого змісту: „Всі крісе на фронт. Правдивий міліціянт не може вдавати героя на вулицях столиці, але повинен піти на фронт“.

ЛІССАБОНА, 24. 8. ПАТ. На летовище у Саляманці осіло 15 бомбардових літаків, які візьмуть участь у наступі на Мадрид.

ЛЕТОВИЩЕ У МАДРИДІ ЗНИЩЕНЕ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Радіостації повстанців повідомляють, що 21 повстанських літаків знищили летовище у Мадриді, скидаючи 400 бомб.

НІМЕЧЧИНА ЗАБОРОНИЛА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЕСПАНІЇ.

БЕРЛІН, 24. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Німецький уряд повідомлено, що всі заінтересовані держави прилучилися до пропонованої заяви в справі заборони вивозу зброї, призначеної для Еспанії. Німецький уряд повідомив французький уряд, що тепер оголосить декрет, щоб негайно заборонити вивіз зброї. Постанову цю ухвалили, хоч переговори з мадридським урядом у справі видачі німецького комунікаційного літака ще не покінчилися. Самособою постанова німецького уряду в нічому не зменшує справи звороту літака еспанським урядом. Крім того німецький уряд у ноті до французького уряду висловлює бажання, щоби теж інші держави зробили все конечне, коли не зробили того досі, щоби бути певним, що справді узгіднені зарядження будуть виконані.

Бунт проти альбанського короля.

Военний стан в Альбанії.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. „Ле Матен“ помістив телеграму з Атен, що в північній Альбанії дійшло до бунту проти короля Зогу. Негайно по вибуху бунту оголошено военний стан. Арештовано кільканацять старшин. Щоб не допустити до всяких евентуальностей змобілізовано дві дивізії. Покищо нема потвердження цих вісток.

НОВИНКИ.

— **Д-р Тит Евген Бурачинський,** Львів, Льва Сапіги 43, вернувся. 2546 1—2

— **Д-р Бережницький,** стоматольоґ у Львові, Підвалля 7, уже вернувся. 2544

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 11-15

— **Українські діти пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р“** — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 7—15

— **Маґазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо“) поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 43-100

— **Право прилюдности** одержала **Жін. Гімназія СС. Василіянок у Станиславові,** що повстала на місце жін. учит. семинарії. 2553

— **Розбудова м. Львова.** Комітет розбудови м. Львова рішив вибудувати дальших 44 двокімнатних домів на Сиґнівці. На тім оселя буде закінчена й обійматиме разом з попередними будинками, які посвячено недавно, разом 65 домів. Почали вже будувати передшкілля коштом 40 тисяч зол., що й піднесе вартість цієї оселі. Кошти будови нових домів обчисляють на 300 тисяч зол.

— **Тернопільський воевода Білик** перевів люстрацію скалатського повіту. Опісля поїхав до Золочева, де злюстрував старосто й інтересувався розбудовою міста Золочева.

— **Фабрика етеричних оліїв у Ворохті.** Як повідомляє аґенція „Всхуд“, у Ворохті пов. Надвірна приступають до будови першої в Польщі фабрики смерекових екстрактів та етеричних оліїв. Фабрика дасть працю місцевому й околичному населенню. Продукція обчислена на велику скалю.

— **Папський леґат у Ченстохові.** До Ченстохови приїхав 23. ц. м. папський леґат кардинал Мармаджі на наради синоду польського епископату, що зачинаються 25 ц. м. на Ясній Горі. Леґата привитало на двірці численне духовенство під проводом о. прімаса Гльонда. Кардинал Мармаджі відповів по французьки. На Ясній Горі витали леґата чин ОО. Павлинів і поверх 30 епископів латинського, гр.-кат. і вірменського обряду. Після богослуження, яке відправив о. прімас Гльонд, кардинал уділив народові благословенства в польській мові.

— **Страйк будівельних майстрів у Тернополі.** Минулої суботи скінчився в Тернополі страйк будівельних робітників, що виграли справу. Одначе успіх робітників стався причиною страйку будівельних майстрів, які зажадали від власників будівель рекомпензати за зроблені робітникам уступки у висоті 25 прц. умовлених коштів будови. Власники домів згодилися на ті домагання.

— **Катастрофальна слота у Скільщині.** Пишуть нас: Від 8. ц. м. дотепер (23. ц. м.) паде з малими перервами безнастанний дощ. Шкоди великі. Тільки жито забрали досі люди додому, тай то не всі. Весь овес в копах чи на покосах зріс і зігнив. Зігнило теж сіно в лісах і друга конюшина гниє. Бульби в воді. Грозить великий брак паші. Наслідком непогоди літники вертаються перед часом до міста.

— **Всюди зловживання.** В Барановичах арештовано урядовця міської обезпечальні Бориса Левіна, що здефравдував поверх 20 тисяч зол. — У Брацлаві застрілився директор міської каси, Владислав Краєвський з причини виявлених зловживань.

— **Арештування.** При шосі Тернопіль—Підволочиска хтось зрізав кілька телеграфічних стовпів. У звязку з тією справою арештовано Віктора Борищука, абсольвента промислової школи і Тимка Любчика, рільника, обох зі Струпок.

— **Український духовник і жидівський адвокат.** В цивільно-процесовій справі сигн. П. Н. 518/36 городського суду в Золочеві як сторона виступав о. Іван Городиловський, парох в Іванчові і його брат Володимир Городиловський, господар з Заріча, голова читальні „Просвіти“. Їх обох заступав жид-адвокат Ґлянц. А в Золочеві є сімох українців адвокатів. Так то український священник і передовий українець селянин реалізують гасло „свій до свого“.

— **Краєва хроніка.** В Ясінці Масевій пов. Турка відбулося посвячення і відкриття мосту на ріці Стрий і вселюдної школи. — В Бучачі обікрали склеп з обувою Андрія Островського на шкоду 1.000 зол. — В Сяноці застрілився 24-літній студент з Варшави Генрик Качоровський. — В Сороках під Львовом 24-літній Дмитро Стиранка убив ножем 47-літнього Івана Соколя. Опісля цілу ніч укривався в полі, а на другий день зголосився добровільно у львівському суді. — На терені копальні потасових солей в Калуші згинув 42-літній робітник Влад. Сочинський, доторкнувшись електричного дроту, яким проходив струм зі силою 200 вольт. — В Дрогобичі перевернувся від сполошених коней особовий самохід, причому дві пасажирки тяжко потовклися. — В Бориславі сполошилися коні Володимира Проця з Попелів, причому тяжко потовкся 7-літній син д-ра Юзича, адвоката зі Львова.

— **Ствердили ідентичність убитої.** Поліційний постерунок у Мостиськах ствердив ідентичність жінки, що згинула, вискочивши крізь вікно мешкання ст. пшодовніка Вавжиняка при вул. Вірменській ч. 3 у Львові. Це Марія Коваль, дівчина без постійного заняття та місця замешкання. Кілька разів придержувала її поліція в Мостиськах за крадіж і волокитство. Виявилося теж, що Ковалівна тому кілька літ служила в одного з льокаторів тогож дому, в якому живе Вавжиняк. Проти Вавжиняка повели слідство за ненарочне спричинення смерти Ковалівної.

— **Нова провокація комуністів.** Розбещення озвірілих комуністів доходить краю. Вночі з 10. на 11. серпня ц. р. вломилися невідомі злочинці до церкви в Сільці, розбили кивот і розсипали по долівці Найсвятіші Тайни. Опісля потоптали їх і розбили чашу. Коли вістка про це рознеслася по селі, свідоме й обурене до краю громадянство села спонтанним відрухом віддячилось місцевим комуністам, що це їхньою безсумніву роботою є цей підлий напад. Це ще один доказ, що найширші кадри суспільности помалу тверезіють від комуністичного дурману.

— **Обманець!** Довідуємося, що по сокальському повіті крутиться п. Гринь Полюга й подає себе за представника фірми „Народнє Мистецтво“ з Хирова. Остерігаємо українське громадянство перед всякими можливими закупами у цього типа, що користується старою виказкою, яку фірма уневажнила давно за несовісне сповнювання обовязків. Ось ще один випадок, як інтеліґент замісць давати приклад сам потапає в багні несовітности.

— **Ліквідація страйків.** Страйк робітників у двох тартаках у Синевідську Вижнім фірми Ґодуля і М. С. Д. скінчився. Робітники згодилися на зарібки, які мають робітники в тартаку братів Ґредлів у Сколім. В обох фірмах розпочалася праця у всіх відділах. — У Перемишлі зліквідовано страйк робітників, занятих при перебудові вулиць. Робітникам признано підвишку. — В Тернополі скінчився страйк будівельних робітників, яким признано підвишку заробітка. — Такса́мо зліквідовано страйк у Гриняві пов. Косів, де робітники, заняті сплавлюванням дерева, зажадали підвишки зарібків.

— **Грім убив 5 осіб.** Від громовиці, яка перейшла над фільварком Смоліца пов. Ленчица 14 робітників схоронилося у великій стирті сіна. У стирту вдарив грім і запалив її. До пожеж

зовсім убогим чоловіком. А щоби вас заспокоїти, додам ще, що мої очі є в найкращому порядку. Увійдіть у моє положення. Зима. На дворі мороз. Що я маю робити? Сидіти дома? В мене собача студінь. Чи йти на прохід і дістати запалення легенів? Я придумав знаменитий спосіб. Іду до відомих лікарів і спокійно переживаю одно приємне пополудне. Сиджу в огрітій кімнаті, у вигіднім фотелі і відпочиваю. Одинокий клопіт це те, що лікарі змінюють дуже рідко часописи. Тому все приношу собі дещо до читання. Очевидно, зміняю лікарів. Ніколи не ходжу двічі в тижні до одного лікаря. В цей спосіб роблю різні спостереження і дечого навчуся. Навіть думаю тепер писати книжку.

В скляних дверях появилася постать лікаря.

— Скоро, йдіть туди! До побачення — і трутнув його до дверей.

Віктор дав себе намовити. Пригода зі старцем була така комічна, що забув навіть за свої окуляри. Лікар оглянув очі й записав нові скла. Він тоді вийшов задоволений. У дверях зударився з кімнатною.

— Старий добродій вийшов... він не хотів довше ждати — видушила зі себе.

Віктор малощо не зрадив.... Лікар махнув нетерпляче рукою. Йому було байдуже, коли один із його багатьох пацієнтів тратив нетерпеливість.

Але дівчина прийшла вже дещо до себе.

— З вікон щезли різні дорогі цяцьки а зі стіни образ!...

Старець із лицем янгола і дитячими очима, який зумів з'єднати собі у ждальні загальну симпатію, був звичайнісиньким злодієм а його плян був ясний як сонце.

Перекл. Роман С—ка.

прибігли селяни і добули з вогню пять трупів і 9 тяжко поражених. Усіх відвезли до шпиталю, де двох находиться в безнадійному стані.

— **Аристократка образила Гітлера.** Суд у Дармштадті засудив 60-літну баронову Луцію фон Роткірх-Пантен з відомої німецької аристократичної родини на 8 місяців вязниці за образу канцлера Гітлера. Баронову заденунціював муляр, що був занятий в її віллі.

— **Дібрались.** На Горечі під Чернівцями відбулося недавно незвичайне весілля. Віддалася 75-літня жінка, що була вже чотири рази замужна. Щасливий молодий це 56-літний чоловік. Кажуть, що молода дуже кремезна жінка, ну і досить багата.

— **Відбудовують старинний стадіон у Помпеях.** Цілий штаб італійських археольогів працює над відбудовою старинного римського спортового стадіону, відкритого недавно в Помпеях. Перемінюють його в новочасний спортовий майдан 140 метрів завдовжки і 110 метрів завширшки. Він окружений величавим мармуровим муром, а при вході стоять гарні колюмни. Посередині величезного грища находиться пливацький басен, теж з мармуру. На бажання Мусолінія помпеянський стадіон задержить свій первісний історичний вигляд. В часі розкопок учені ствердили, що катастрофальний вибух Везувія заскочив помпеянських спортовців підчас ігриш. М. ін. знайшли тіло одного спортовця, знаменито збережене і змуміфіковане в попелі. Він держав у руках амулети, посвячені египетській богині Ізіс. Вірив видко, що ця богиня принесе йому щастя.

— **Ріжні вістки.** В конгресовій галі партійних зїздів у Нірнберзі заінсталювали найбільші на світі органи, на яких підчас партійного зїзду гратиме проф. Гінтер Рамін. — На лінії Берлін—Ляйпціг заінсталювали телефонічну розмову для глухонімих при помочі телевізії. — Підчас вправ в околиці Гільверсум у Голяндії впав із значної висоти військовий літак, причому згинули два летуни.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО“: „ЇЇ ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ—БАБКА“.

Віденська комедія з Аделею Шендрок. Унук англійської мільйонерки, уже немолодий льовелєс, виїзджає в подорож довкола світу. У Відні він застряг познайомившись із власницею прегарного авта, яке вона сама собі збудувала і чудово ним кермує. Просидівши там три місяці, мусить вертатись на поклик своєї суворої бабусі, яка загрозила, що стримає йому висилку грошей. Цю вістку привозить йому молодий адвокат, правний заступник бабусі; при цьому повідомляє його, що дома ждуть його заручини, бо бабуся вибрала вже для нього на жінку багату аристократку. Молодець, закоханий у своїй віденці, бере з нею шлюб і сам вертається до Англії, обіцюючи їй повідомити її телеграфічно, коли поладнає свої важні справи. Довш не має він відваги признатись до того, що він жонатий і коли жінка, після даремного вичікування, приїзджає до його родинного замку в Англії, починаються веселі непорозуміння. Головні ролі грають Ґеорґ Алєксандер, Рената Мілєр і Вольбрік. Погідна, приємна комедія.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „СЕРЦЯ ІЗ СТАЛІ“.

Тема фільми подібна до відомої совітської Беззахисні“, де представлені педагогічні засоби, як перевиховувати молодих злочинців, дітей, що їх виховує вулиця. Тут протиставлені старим методам виховання — нові і боротьба такого молодого оборонця нової методи виховання, основаної на доброті та вирозумілости. Бачимо картини вязничного життя та боротьбу дітей із старшими виховниками. Головні ролі грають Джеймс Кагней Мейдж Еванс.

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ІВАН ФЕДАК,

адвокат у Старому Самборі, член Союзу Українських Адвокатів, помер 21. ц. м. в 48 му році життя. В. В. П!

Дописи.

ГРЕБЕНІВ.

Концерт хору ревелерсів Богдана. До низки вдатних імпрез, улаштованих для літників і мешканців Гребенова, слід зачислити виступ хору ревелерсів Богдана у великій салі Стахової Волі. Хор складається з шістьох співаків, абсольвентів української гімназії в Дрогобичі: диригент Добош Михайло, І. тенор-соліст Заяць Степан, II. тенор Дорожівський Григорій, барітон Коцюба Володимир, II. бас-соліст Андрушків Юрко, II. бас Ісик Богдан. Хор має в програмі дуже богатий репертуар і співає складно та прецизно иньчим хор Котка. Найбільше подобались публиці пісні стрілецькі і танга, менше пісні, призначені на великий хор („Гуляли“, „Золоті зорі“, „Закувала та сива зазуля“), які ревелерсам Богдана не під силу. Цей молодий гурт співаків заслуговує за свою працю і за вдатну пропаганду української пісні між своїми й чужими на повне признання і на підтримку громадянства всюди там, де буде виступати.

Сезон у Гребенові ніби добігає кінця, літники поволи розїздяться до міст, на пляжах і в лісах людей чимраз менше. Всеж таки є ще доволі гостей, які з уваги на гарну погоду залишаються тут до самого 1-го вересня. А у вересні зачнеться тут третій сезон, коли то до Гребенова зїздяться всі ті, що хочуть порозкошуватись бальсамічним карпатським воздухом і чудовим гірським сонцем. Хто бажав би провести тут кілька днів відпочинку у вересні, тому радимо з душі заїхати до священичого пансіонату „Зелемін“, який і своїм чудовим положенням, і добірним харчем та зразковою обслугою вдсволить і найвибагливіших гостей.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЙ 12:0 (6:0).

Мистецтво окружної ліги. Україна справді дивна дружина. Коли схоче, виграє зі сильним противником, а коли захоче програє з найслабшим. Ще перед двома тижнями Україна програла зі слабою Гуркою і тоді ніхто не ворожив Україні такого успіху з Чуваєм, цьогорічним віцемистцем окружної ліги. Україна перемогла у високім сензаційнім відношенню, але... будьмо щирі, не ціла дружина задоволила. В першій частині без заміту грав тільки напад, поміч грала доволі слабо, а в обороні ні Воробець, ні Олійник не булиб сильною запорою для сильнішого нападу. Вже в першій хвилині добуває Україна ворота. Чувай не спешений грає доволі добре підїздить разпоразу під ворота України, але непорадність перемиських напасників і добрий воротар не позволяють їм добути воріт. По кількох хвилинах добуває Україна з карного ворота. Це ще не бентежить Чуваю і аж коли Україна добуває треті ворота, в дружині противника замітне замішання. Напад України грає чимраз краще і використовує всі можливі позиції. Дуже приємну несподіванку зробив Магоцький, який грав концертово на крилі, перебиваючись щоразу вперед. Його „центрам“ і біговi не можна нічого закинути. Всі „центри“ мали в собі зародок воріт. Зокрема теж слід згадати Скоценя II., що вибивається на найкращого стрільця. По довшім часі розігралася теж поміч. Гошовський на середині все ще таки кращий від бічних помічників. Окрема згадка належиться дружині Чуваю за те, що вміла програти. Бо хоч змагання були вже програні по перших трицяти хвилинах — Чувай не резигнував ні хвилини з добуття почесних воріт і грав без розбивання і авантюр, які звичайно в таких випадках бачимо. Більше як 2.000 глядачів емоціонувалося цими змаганнями та оплескували кожні добуті ворота України. Судював гостро але добре п. Гавсман. Ворота для України добули Скоцень II — 7, Петрів — 3, Мікльош і Воробець.

В тих змаганнях добула Україна не тільки дві точки, але й велику кількість воріт які при укладі табелі грають нераз рішаючу ролю. Бажаємо Україні дальших успіхів у мистецьких змаганнях, однак при цій нагоді ще раз пригадуємо, що густо-часто Україна програє з власної вини (легковаження противника і брак амбіції) Україна повинна рішуче змагати до першого місця в табелі, що є зовсім можливе, коли наша одинацятка викажеться сильною волею і охотою перемогти. В найближчу неділю грає Україна з Другим Соколом.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІГИ.

(Телефонограма від власного кореспондента).

В чеській державній лізі грає цього року перший раз українська спортова дружина С. К. Русь з Ужгороду. Тому подаватимемо висліди змагань усіх чеських клюбів, що грають у тій лізі.

В неділю, 23. серпня відбулися перші змагання, першої рунди поміж усіми клюбами з таким вислідом:

ПРАГА. **Спарта — Русь 6:0 (3:0).** Славія — Простейов 1:2 (1:1). Несподівана програна Славії.

ПІЛЬЗНО. **Вікторія Пільзно — Вікторія Жіжков** 1:1 (1:0).

НАХОД. С. К. Наход — Моравська Славія 4:1 (1:1).

ЖІДЕНІЦЕ. С. К. Жіденіце — С. К. Пільзно 2:0 (2:0).

БРАТІСЛАВА. С. К. Братіслава — С. К. Кладно 2:1 (0:0).

Після цих змагань стан табелі такий.

1. Спарта	1	1	0	0	2	6:0
2. Жіденіце	1	1	0	0	2	2:0
3. Наход	1	1	0	0	2	4:1
4. Братіслава	1	1	0	0	2	2:1
5. Простейов	1	1	0	0	2	2:1
6. Вікторія Пільзно	1	0	1	0	1	1:1
7 Вікторія Жіжков	1	0	1	0	1	1:1
8. Славія	1	0	0	1	0	1:2
9. Кладно	1	0	0	1	0	1:2
10. Пільзно	1	0	0	1	0	0:2
11. Морав. Славія	1	0	0	1	0	1:4
12. С. К. Русь	1	0	0	1	0	0:6

Перша колюмна означає кількість гор, друга кількість виграних, третя нерішених, четверта програних, пята добутих пунктів і шеста відношення воріт.

С. К. Русь — новик чеської державної ліги стрінулася відразу з найсильнішим противником, першорядною европейською професійною дружиною копаного мяча і хоча програла у високім відношенню, то всетаки задемонстрували гру на доволі високім рівні. С. К Русь уступала славному противникові тільки браком відповідної змагової рутини.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Луг — Поціск 2:2 (1:2).

Змагання Лугу із Б-клясовим противником покінчилися невирішеним вислідом. Ворота для Лугу стріляли Жовнір І і Жовнір II.

Луг II — Леополія 1:7 (0:0).

Друга дружина Лугу програла в високому відношенні. Другій дружині недостає відповідної техніки хоч фізично представляється вона зовсім добре

Степ — Зоря 3:2 (1:1).

Сензаційні змагання двох українських дружин закінчились по гарній та завзятій грі перемогою Степу. Гру зачинає Зоря і переводить кілька грізних випадів, а один з них приносить ворота. Степ зривається до протинаступу і під кінець першої частини вирівнює зі стрілу Панчишина. В другій частині Степ дальше переважає, а Зоря починає грати гостро. Ощудляк добуває другі ворота для Степу. В кілька хвилин пізніше вирівнює Бернацький. Під кінець Степ далі переважає і Грицай добуває треті ворота для Степу. На вирізнення заслуговують зі Степу: Ощудляк, Лейбюк і тріо оборони; зі Зорі. Крушельницький, Андрійчук і Сія. Суддя п. Шабакевич. Видців до 300.

ЖОВКВА. **Україна II — Нордіяг 2:2 (0:2).**

Товариські змагання на доволі високім рівні. Ворота для України добули Гарасимович і Босий.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Легіон 1:1.**

Змагання за мистецтво А-кляси перервав суддя в II хв. з приводу сильної зливи. Товариські змагання закінчилися нерішеним вислідом. Ці змагання скоротив суддя 15 хвилин.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. **II Сокіл — Погонь І Б 5:3 (2:2).**

Погонь із резервовими програла зі слабим Соколом.

Чорні — Корона 3:1 (3:1).

Корона виявилась доволі грізним противником. Першу чверть години грала Корона знаменито й добула перші ворота. Відтак гра належить до Чорних. У другій половині знову переважає Корона, але не вміє добути воріт.

ЛЬВІВ. **Огнісько — Лехія 1:0.**

РЯШІВ. **Ресовія — Р. К. С. (Львів) 4:0 (1:0).**

Мистецька табеля Окружної Ліги.

1. Чорні	2	4—0	7:4
2. Україна	2	3—1	14:2
3. Лехія	2	2—2	3:1
4. II. Сокіл	1	2—0	3:1
5. Ресовія	2	2—2	4:3
6. Огнісько	2	2—2	4:4
7. Корона	2	1—3	3:5
8. Гасмонея	—	—	—
9. Польонія	—	—	—
10. Погонь І Б	1	0—2	3:5
11. Р. К. С.	1	0—2	0:4
12. Чувай	1	0—2	0:12

МИСТЕЦТВО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. Домб — Погонь 3:1.

ВАРШАВА. Варта — Легія 5:1.

КАТОВИЦІ. Варшавянка — Шлеськ 1:1.

ЛОДЗЬ. Рух — Л. К. С. 4:1.

КРАКІВ. Висла — Гарбарня 4:4.

—o—

Нові книжки й журнали.

RYCERZYK NIEPOKALANEJ. Niepokalanów, wrzesień 1936. R. IV. Nr. 9.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок, 25. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Середа, 26. VIII. год. 8. веч. „Трафіка пані генералової".

Четвер, 27. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Пятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Іх Ексцеленція бабуся".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Невільники в Ванделяй".
ҐРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Мозжухіном, „Вацусь".
КАСИНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касино".
КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю" з Мартою Еґерт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Циганські мельодії".
МІРАЖ: „Юліка" (з Дж. Альпар і Ґуст Фреліхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Комедіянт".
ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".
РАЙ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СВІТ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СТИЛЕВЕ: „Найгарніший день його життя" з Йос. Шмідтом, ревія „Спосіб на кризу".
ТОН: „Пекло Китаю".
УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.
ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 3.)

Прага.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 25. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 15.20 Муз. вид. для дітей, 17.30 Солісти, 19.05 Зальцб. фестіваль: „Козі фан тутте" оп. Моцарта, 22.10 Пісні Вайсберга, **Прага** (470,2) 17.05 Словацькі й моравські пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.50, 13.00 Симф. музика, 15.00 Фр. клясична музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 22.20 Нар. пісні, 19.50 Солісти, спів, віольончеля, **Берлін** (356,7) 20.10 Легка музика, 20.45 „Фавст" Ліста до тексту Ґетого, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Бретонські пісні, Преторіюс тенор, **Мінхен** (405,4) 12.00 Розр. концерт, 16.30 Веселий концерт солістів, 20.10 Нова популярна музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Сальон. музика, 18.30, 22.25 Циг. музика, 20.10 „Князь Боб" оп. Гуски, **Міляно** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 „Ґвідо дель пополо" оп. Робіянія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.15 Танк. музика.

Середа, 26. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.10 Солісти, баритон і форт., 19.30 Розр. концерт, Сівек сопр., Фелер тенор, 21.05 Зальцб. фестіваль: Орх. концерт, **Прага** (470,2) 16.10 Концерт 17.40 Шопенівський концерт, **Париж** (1648) 12.15 Легка музика, 20.00 Муз. мандрівка по світі, **Білгород** (437,3) 13.15 Скрипка, 18.000 Нар. музика, 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Легка музика, 20.45 „Чортівське коло" веселий кабарет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.15 Солісти, 18.00 Пісні на хор, **Мінхен** (405,4) 17.00 Розр. музика, 19.00 Камер. музика, 22.30 Бразилійська нар. музика, **Будапешт** (549,5) 12.05 Солісти, 18.20 Сольо на цимбалах, 22.15 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Форт. музика, 20.30 Нар. музика, 21.50 Оперетпові мельодії, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 25. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Глазунов: Шопеніяна, гр. пл., 12.13 Полудневий деник, 12.23 Концерт орх., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Весела пісонька, гр. пл., 16.45 Відчит про Івана Собіського, 17.00 Концерт орх., 17.50 Багатство життя в корі дерев, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Для дітей: Тренер Джері й кітка Пімпа, 18.15 Музична гротеска, гр. пл., 18.25 Фейлетон: Про еспанську душу, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекляммовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Тисяча тактів музики, 19.45 Гутірка для дітей, 20.00 Вечір старих вальсів, концерт орх., 20.45 Літер. нарис: Тайна зшитка Стан. Бжозовського, **21.30 Українські народні пісні у виконанні Марії Сокіл і Ант. Рудницького**, 22.00 Спорт. вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Середа, 26. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Кілька гигієнічних завваг, 12.13 Полудневий деник, 12.23 Концерт легкої музики, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 У царстві грибів, авд. для дітей, 16.15 Легка музика, спів, 17.00 Концерт у вик. Софії Доре (сопран), флет, фортеп., 17.50 Анекдоти з життя Ів. Рошка, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Форт. рециталь, 18.25 Із жіночої галерії: Суспільна дівчка, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Хоральні пісні у виконанні подвійного вок. квартету, 19.25 Трансм. з Відня: Розривковий концерт (Гільда Зінель сопран, Фр. Борщош тенор, оркестра), 21.00 Вечірній деник, 21.10 Актуальна гутірка, 21.15 Твори Фр. Шопена, 21.45 Спортові вістки, 22.00 До танку, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.88—89.45, Доляри американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.62 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.90, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.80 — 26.64, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.25—137.25, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	20.00—20.50
Пшениця зб.	19.25—10.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 24. серпня ц. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII	0.13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	0.95 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На Український Город зложили в нашій Адміністрації: Іван Сеник, Стрий, 5 зол., Дамян Горнякевич, артист-маляр, 5 зол. і взиває щонайменше на таку суму: 1) д-ра Володимира Кубійовича, доцента університету у Кракові, 2) інж. Ярослава Мохнацького у Кракові, 3) д-ра Ярославу Рудницьку-Криштальську, лікарку у Львові, 4) Осипа Р. Сорохтея, арт.-мал. у Снятині, 5) Евгенію Бриковичеву у Копичинцях.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПАННА, сирота по священнику, сім літ по семинаріяльній матурі, без засобів до життя, просить праці найрадше бюрової або у торговлі. Відомість: Gmina Wróbleczyn poczta Niemirów, для „Сироти". 2548 1-3

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.